

Nr 27

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion om beredande av viss tid för avveckling av skogskonto i dödsbo med en delägare.

(2:a avd.)

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, II: 279, av herr *Börjesson* i Falköping har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsam prövning och förslag angående sådan ändring av bestämmelserna om skogskonto, att skogskonto, som övergår till endast en dödsbodelägare, må kunna avvecklas under en tidrymd av förslagsvis tre år, räknat från dagen för dödsfallet, i enlighet med vad i motionen anförts.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionen framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Enligt 1 § förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, äger fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som haft intäkt av skogsbruk, rätt att för det beskattningsår varunder sådan intäkt uppburits insätta viss del av intäkten på särskilt konto i bank, s. k. skogskonto. För sålunda insatta medel erhåller den skattskyldige uppskov vid taxering till kommunal och statlig inkomstskatt. Skogskonto kan uppläggas hos riksbanken, affärsbank, sparbank eller centralkassa för jordbrukskredit. Lagstiftningen om skogskonto är således tillämplig endast på skattskyldig, som är underkastad progressiv beskattning. Detta sammanhänger med att bestämmelserna i första hand avser att mildra verkningarna av beskattningens progressivitet och att desamma således ur denna synpunkt kan betraktas som ett komplement till 1951 års regler om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst.

Rätten att erhålla uppskov för gjorda insättningar är underkastad viss maximering. Bestämmelser härom meddelas i 2 §. Sålunda gäller att beträffande viss förvärvskälla uppskovet för ett och samma beskattningsår får avse högst ett belopp, motsvarande summan av

a) sextio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttras genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) fyrtio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter, samt

c) fyrtio procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret utlagits för förädling i egen rörelse.

Beträffande ståndsskogslikvid gäller dock att uppskov för sådan intäkt får erhållas i dess helhet.

Insättning avseende viss förvärvskälla må enligt 3 § för ett och samma beskattningsår inte understiga 2 000 kronor.

Medel, som uttages från skogskonto, skall redovisas såsom inkomst i självdeklarationen för det beskattningsår, varunder uttaget skett. Längre tid än tio år må medel inte inneslå på skogskonto.

Överlåter den skattskyldige fastighet, som utgör den väsentliga delen av förvärvskälla, för vilken insättning på skogskonto verkställts, skall inneslående medel upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket överlåtelsen ägt rum. Motsvarande bestämmelser gäller bl.a. vid skifte av dödsbo, som har medel inneslående på skogskonto, samt i visst fall vid bodelning.

Skattskyldig får enligt 1 § för ett och samma beskattningsår och för en och samma förvärvskälla endast göra insättning på ett skogskonto.

I 6 § stadgas en uppsägningstid av fyra månader för insatt belopp; deluttag må ej understiga 1 000 kronor. Vid särskilda förhållanden äger Konungen medgiva uttag av inneslående medel utan iakttagande av denna uppsägningstid.

Det i motionerna framställda yrkandet har varit föremål för riksdagens prövning år 1962, då det på förslag av bevillningsutskottet (bet. nr 15) avvisades. Utskottet uttalade därvid att frågan om s.k. enmansdödsbos behandling i beskattningshänseende knappast kunde anses fullt klarlagd. Utskottet ansåg sig inte böra uttala sig om tolkningen av gällande regler på hithörande område men framhöll att enligt praxis ensamdelägare i dödsbo skall anses ha tillträtt egendomen först sedan boutredningen kan anses avslutad.

I *motionen* erinras om att avliden persons skogskontomedel övergår på dödsboet. När sedan dödsboet skiftas, skall inneslående medel på skogskontot upptas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår under vilket bodelning ägt rum. Beträffande dödsbo med endast en delägare uttalas att sådant bo betraktas som skiftat redan i och med dödsfallet med påföljd att på skogskonto insatta belopp upptas till beskattning omedelbart efter dödsfallet.

Till belysning av detta förhållande anföres följande exempel. En hemmansägare hade insatt ca 30 000 kr. på sitt skogskonto. Beloppet skulle

under de närmaste åren tagas i anspråk för bostadsreparationer, som till största delen är avdragsgilla. Reparationerna skulle verkställas under en tidrymd av 4 år. Hemmansägaren avled emellertid hastigt och efterlämnade endast sin maka. På grund av att endast en dödsbodelägare fanns i dödsboet betraktades detta icke som ett oskiftat dödsbo. Makan tvingades upptaga hela beloppet på skogskontot som inkomst under makens dödsår. Några reparationer på byggnaderna hann hon icke utföra, varför hon därmed led en icke oväsentlig skatteförlust.

Rörande det angivna fallet uttalar motionärerna att progressiviteten i beskattningssystemet medfört en betydande skatteskärpning, vilket måste anses strida mot syftet med skogskontot. Om dödsbodelägarna varit flera och avtal sålunda kunnat träffas om sammanlevnad i oskiftat dödsbo, hade en normal avveckling av skogskontot kunnat ske och medlen kunnat användas exempelvis till planerad bostadsreparation. Det synes därför angeläget att en sådan ändring av bestämmelserna för skogskontot kommer till stånd, att skogskonto, som övergår till endast en dödsbodelägare, skall kunna avvecklas under en tidrymd av förslagsvis 3 år, räknat från dagen för dödsfallet.

Utskottet

Syftet med skogskontolagstiftningen är dels att åstadkomma en progressutjämnning mellan olika beskattningsår, dels att möjliggöra en avräkning för skogsvårdande åtgärder mot skogsinkomster som åtnjuts under annat beskattningsår än det varunder skogsarbetena utförts. Skogskontolagstiftningen är tillämplig på sådana skattskyldiga, som är underkastade progressiv inkomstbeskattning, dvs. fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser, och den är avsedd att utgöra ett komplement till lagstiftningen om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst. Bestämmelserna innebär att uppskov med taxeringen kan erhållas för den del av vissa intäkter av skogsbruk, som insättes på ett särskilt konto i bank. Medlen får inestå på kontot under tio år, insättningsåret inräknat. Före tioårsperiodens utgång skall en tvångsvis återföring till beskattning av inestående medel äga rum i vissa fall bl. a. vid skifte av dödsbo.

Dödsbo betraktas i skattehänseende som juridisk person. I dödsbo med endast en delägare fordras emellertid inte något arvskifte. Sådant dödsbo anses enligt praxis upplöst i och med att boutredningen avslutats.

I den förevarande motionen framhålles att skogskontolagstiftningens syfte — att åstadkomma en skatteutjämnning mellan olika beskattningsår — inte uppfylls i och med att i dödsbo med endast en delägare på skogskonto inestående medel skall återföras till beskattning redan under det beskattningsår bouppteckningen inregistrerats. Enmansdödsbon kommer därigenom i en sämre ställning än andra dödsbon, i vilka en mera normal

avveckling av skogskonton kan äga rum. För att undanröja denna icke önskvärda effekt föreslår motionären att bestämmelserna om skogskonto kompletteras med en regel av innebörd att skogskonto i dödsbo med endast en delägare får avvecklas under en tidrymd av förslagsvis tre år räknat från dagen för dödsfallet.

Kungl. Maj:t har år 1964 tillsatt en kommitté, den s.k. skogsskattekommittén, med uppgift att verkställa en ingående och förutsättningslös översyn av bestämmelserna om skogsbeskattningen. Kommittén, som enligt uppgift i riksdagsberättelsen till årets riksdag väntas slutföra sitt arbete under innevarande år, kommer enligt vad utskottet erfarit också att ta ställning till frågor rörande skogskontolagstiftningen. Utskottet finner visserligen det i motionen påtalade förhållandet otillfredsställande från rättvisesynpunkt men anser sig — med hänsyn till att den av motionären aktualiserade frågan redan är föremål för uppmärksamhet — inte kunna biträda det i motionen framställda skrivelseyrkandet.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen II: 279 av herr Börjesson i Falköping om beredande av viss tid för avveckling av skogskonto i dödsbo med en delägare icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 4 april 1967

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, Yngve Nilsson, Stefanson, Gösta Jacobsson, Hellebladh, Erik Filip Petersson, Paul Jansson och Stadling; samt

från a n d r a kammaren: herrar Magnusson i Borås, Brandt, Allard, Gustafson i Göteborg, Vigelsbo, Asp, Andersson i Essvik, fru Nettelbrandt, herrar Eriksson i Bäckmora och Wiklund i Härnösand.